

tenni, egyben belső túlfűtöttséggel telíteni meg. Ha nem is érte el minden jelenetben és minden szereplőnél ez a túlméretezett lelki drámaiság az *extázist*, az alapfelfogás és a nyom, amerre elindultak, helyes volt. Meglepően szépen sikerült Lehotay Árpád Kreonja. E szertelen jellem sokszínűen és erőteljesen bontakozott ki ábrázolásában. Csak elmenetelére kell jobban vigyáznia, hogy az is mindig szervesen az előző jelenet folyománya legyen és hogy testtartása, járásának ritmusa, híven tükröztesse a hős lelkiállapotait. Mátray Erzsí Antigonéja új, értékes oldaláról mutatta be a kitűnő művésznőt. Nemesen csengő alt hangján drá-

mai erővel keltek életre Sophokles mondatai. Dekoratív mozgása is kellembesen támogatta játékát. — A színpad ízléses és nagyvonalú. A rendezés komoly, értékes munka, csak a kórusok beállításával nem tudunk egyet-érteni.

Az *Antigone* mellett Marivaux finom, mulatságos rokokó vigjátékát újította még fel a színház. A *szerellem és a véletlen játékát* már csak azért is érdemes volt újra műsorra tűzni, hogy gyönyörködhessék a közönség Somogyi Bogyónak jóízű, csupahumor kis francia szolgálóleányában, mely a rokokókosztümön is átizzó magyar színeivel bűbajos színészi alakteremtés.

Németh Antal.

Képzőművészet.

Kiállítások.

Az *Ernst-Múzeum* legutóbbi csoportkiállításán a legnagyobb várakozás *Kernstok* Károly gyűjteményéből bemutatását előzte meg s tegyük hozzá, itt érte a közönséget a legnagyobb csalódás. *Kernstok* a háború után Németországban dolgozott s a germán expresszionizmus hatása alá került. Hazatérve ez a hatás egy ideig eleven maradt, ez az új gyűjteménye azonban azt mutatja, hogy a művész vissza akar térni ifjúkorának iedáljaihoz, a nagy aktos kompozíciókhoz, melyekkel annakidején emlékezetes sikerei voltak. A visszatérés nem sikerült. Új képei sem rajzban, sem színben nem foghatók a régiekhez, színezésük önkényes, rajzuk nehézkes, kompozíciójuk erőltetett. Különösen rajzbeli fogyatékoság tűnik fel ennél a művésznél, kinek kitűnő rajzkultúrája közismert volt. Nagy kompozícióit a régiekkel összevetve, első pillantásra feltűnik a rohamos visszafejlődés. Néhány képe úgy hat, mintha egy ismeretlen, jó modern képet közepes tehetségű festő másolt volna le.

Vadász Endre, kit eddig aprólékos megmunkálású grafikájáról ismertünk, olajképeket állított ki. Ugyanaz a szeretetteljes elmélyedés jellemzi vásznait, mint rézkarcait. Témája a város és falu mindennapi élete, amit aprólékos gondnal és kedvesen ad elő. Nem vágyik feltűnésre, nem tűz maga elé nagyobb feladatokat, mint amelyeket meg tud oldani, rajzbeli készsége és finom színekultúrája megővja a tévedésekről. *Gallé* Tibor grafikákat állított ki, erősen színes és robusztus formanyelvű lapokat, melyek a fiatal művész fejlődését mutatják. *Petri* Lajos képmásszobrai kifejezőek, de kissé hidegek.

Újabb kiállításán az *Ernst-Múzeum* a *Munkácsy-Céh* művészsorsjátékának nyereménytárgyait mutatta be, csaknem száz művész, pártállásra való tekintet nélkül, vonult fel a művésznyomor enyhítésére. A céh ezúttal nyolcadik kiállítását rendezi az ezzel kapcsolatos sorsjátékkal egybekötve s áldásos munkájával méltán vívja ki a művészeknek és a művészet barátainak elismerését.

A *Tamás-Gallériában* *Simon* György-

János mutatta be újabb munkáit, színes rajzokat és akvarelleket, melyek afrikai tanulmányútja alatt készültek. Simon György János impeszionista látású művész, kit a látottak felületi élete kap meg. Gyengéden, lágyan írja körül a formákat, színekultúrája raffinált, futó élményeit rendkívül artistikusan adja elő. Grafikus, aki élményeit lejegyzí és nem törődik azoknak monumentális formába való összefűzésével, abban azonban, amit alkot, a maga nemében a legjobbat adja.

A Szépművészeti kiállítások hely-

ségében Frank Frigyes kiállítása nyílt meg. Az egyik teremben grafikák, a másikkban olajképek láthatók. Frank naturalista látású művész, aki évek óta kísérletezik a modern művészet nyelvének elsajátításával. Ez az igyekezete máig meddő maradt, nem tud szabadulni azoktól a rekvizitumoktól, amelyeket a festőiskolákban szedett fel. Újabb, friss akvarelljei azonban azt mutatják, hogy szívós erőfeszítései nemsokára sikerrel járnak. Ezek az akvarellek könnyedek, franciásak, a legjobbak, amit eddig a művész alkotott.

Genthon István.

Zene.

Brahms. (1833—1933.)

A nagy német zeneszerző neve születésének 100. évfordulója alkalmából sűrűn szerepel az idej hangversenyek műsorán. Dohnányi Ernő és Basilides Mária nagyszerű művészi teljesítménye emelte ki a többiek közül a filharmonikusok ünneplését. Az igazi zeneértők lelkében Brahms mint a nagyvonalú «Deutsches Requiem» megalkotója él, ugyanaz a Brahms, aki igen sokáig csak mint a magyaros témákra szerzett «Ungarische Tänze» szerzője volt ismeretes és népszerű a világ előtt. Az annyira közkedvelt magyaros témák ilyen kiváló zeneszerző feldolgozásában természetesen sokkal könnyebben és szélesebb körökben terjedtek el, mint a nehezen megközelíthető, súlyos szellemi tartalmú szimfonikus művei. A filharmonikusok Brahm-estéjén 4 szimfóniája közül a másodikat, a B-dur zongoraversenyt és a Vier ernste Gesänge-t hallottuk. Maga a műsor nem volt igazán reprezentatívnak mondható egy olyan alkotóra vonatkoztatva, aki az operát kivéve a zene minden területén jelentős alkotásokat hagyott hátra, de művészetének jellegzetes vonásait ezek-

ben is feltalálhattuk. Egyenes és őszinte ez a művészet, mint amilyen Brahms emberi egyénisége is volt. Férfias, fegyelmezett ereje a formát nagyvonalú egységbe kényszeríti, tudatos, mesteri készségének, igazi észak-német teoretizáló hajlandóságának hűvös árnyékában rejtett fájdalmak, fojtott vágyak izzanak. De az egyensúly sohasem bomlik meg: Brahms erős egyéniség, aki keserűség nélkül hordja benső sebeit, aki megőrizte sajátos lelki törvényszerűségét anélkül, hogy ezáltal a külvilággal összeütközésbe került volna. Egyes tételekben különös szépségében nyilvánul meg Brahms zárkózott lelke, bánatának, derűjének átszellemültsége, előkelő tartózkodásának fátyolán keresztül annál megragadóbb, mélyebb rajongása, könnyein átsugárzó mosolygása. Ezt az igazi brahmsi hangulatot tökéletesebb átéléssel visszaadni, mint ahogy ezt Dohnányi mester a zongoraverseny «Andante» tételében adta, bajosan lehet. A művet nemcsak játszotta, hanem vezényelte is. Mondhatjuk, hogy maga a zongora szebben és teljesebben hangzott, mint az egész zenekar.

A «Vier ernste Gesänge» Brahms egyik legelsőbbi és legtökéletesebb